



## **Apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissaq, qanoq iliorluni piujuaannartitsineq tunngavigalugu takornariaqarneq ineriartortinneqassava?**

(Inatsisartunut gruppiat, Inuit Ataqtigiit)

Naleqqamiit Inuit Ataqtigiit Inatsisartunut gruppiat, qutsaviginiarparput oqallisissiaannut.

Oqaatsit ”uagutsinnut aallaavigaluta” assingiingitsumik paasineqarsinnaasoq Naleqqami nalunngilarput. Qularinngilarpulli amerlanerit politikkikkut isumaa nalunngikkaat, tassa nunatsinni pissutsinut naleqquttumik sulinissarput. Piujuaannartitsinerli aamma taamatut oqallisigineqarsinnaanera qularutissaanngilaq.

Naleqqamiit oqallinnerit pilersittakkavut ataasiinnarmik aallaaveqartarput. Nunatsinni ulluinnarni inuunerup oqinnerulernissaa, kalaallit imminut upperalutik sapinnginnertik upperalugu Naalangaaf-finngornissap piviusunngortinnissaa

.

Ukiuni kingullerni oqallinnerit malinnaavigalugit malunnarpoq nunasisut aningaasaatillit killeqanngitsumik nunatsinni pisinnaatitaaffeqarlutillu periarfissinneqartartut.

Visit Greenland 1992-imi pilersinneqarpoq<sup>1</sup>, pisortanillu aningaasalersorneqarnera ukiumut 17 mio.<sup>2</sup> pallillugit tapiissutitisluni. Allaat takornarianut sullissiviit nunatsinnilu takornariagassat ukiumut 6 mio. aningaasalersortarlugit.

Takornarialerinerup ineriartortinnissaa maannamut siunertaqarani ingerlarsornera maluginiarparput, taamaammallu oqallinneq tikilluaqqullugu.

---

<sup>1</sup> <https://traveltrade.visitgreenland.com/da/om-organisationen/>

<sup>2</sup> Aningaasanut inatsit konto 64.10.32



Naleqqamiit naalangaaffinngornissaq kisiat anguniangarinngikkipput, kisiannili amerlanerus-suteqartut tamanna kinguarsarlugu, orniginartinngikkaat maluginiartarparput. Suliniutigullu taamaammat aallaaveqarput ukiorpassuarni Danskit Naalangaaffianniitinneqarniarutta, nunarput pigilernagu, ujartuisariaqaratta qanoq kalaallit isiginnaartuinnaatinngagit nunatta ineriartorneranut peqataanissaat qulakkeersinnaaneripput.

Naleqqami maluginiarparput partiit ilaat oqallinnermi nuannarisaraat nunap inoqqaavisa illersor-niartarnerat. Allaat ilaannarkortuugaluamik ILO-169 aamma UNDRIP<sup>3</sup> atorussullugu oqariar-tuutigineqartarluni. Taamaakkaluartorli kalaallit nunaminni isiginnaartuuginnartut inissinneqar-tarnerat malunnarpoq.

Sooruna siunertat ajunngikkaluartut taava iluatsinneq ajoripput nunaqavissut illersussallugit, nunatta ineriartorneranut ilaatinneq ajorigut? Kikkut nunaqavissuugamik? Illersugassaappat? UNDRIP 2007-miit allaqqasoq isumassarsiorfigigaanni imatut oqaasertaqarpoq. Oqaasertalersukkat isumalerujussuit:

” Akueralugu nunat inoqqaavisa inunnguutsiminnit pisinnaatitaaffiisa, pinasuartumik mianerisa-riaqarnerannik siuarsartariaqarnerannillu pisariaqartitsineq, pilerfeqartoq pisinnaatitaaffinnik namminneq naalakkersuinikkut, pissaqarniarnikkut aamma inooqatigiinnikkut aaqqissuinerannit aamma kulturiinit, anersaakkut ileqqunit, oqaluttuarisaanerannit inuunermillu isiginnitaasiannit, pingaartumillu nunaminnut, nunanut najukkaminnut isumalluutiminnullu pisinnaatitaaffiinit,”

Aammalu:

” Akueraluguttaq nunat inoqqaavisa ilisimasaannik, kulturiinik ileqqunik mianerinninneq ilaammat piujuartitsisumik naligiimmillu ineriartornermut aamma eqqortumik avatangiisinik aqutsinermut,”

---

<sup>3</sup> [https://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS\\_greenlandic.pdf](https://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_greenlandic.pdf)



Soorlu aamma danskit ILO-169 atuutsinnerani oqaasertaani immikkoortoq 4-mi naqissuserneqartoq nunamik piginnittuusinnaannginneq nunaqavissunut Kalaallinut nunasisunullu tamanut atuunnerata naqissuserneqarneratigit, qulakkiigassaqartugut nunatta takornariaqarnikkut ineriartornera kikkunik aallaaveqarnissaa. Nunasisut immaqaluunniit nunaqavissut?

Maanna nunaminertat eqqissititanngorlugit nunaqavissut isiginnaartuinnaasarnerat malunnarpoq. Pisortanik tunngaviummik siunnerfeqarani inissisimasoqarmat. Taamaammat oqallinneq una pingaaruteqarpoq.

Pingortitaq tassatuaava takonarissat tikinniagaat? Kulturerput? Qanoq piujuaannartitsiniarpugut? Aningaasarsiornissaq qanoq pingaartigiva?

Misissuisimanerit qiviaraanni<sup>4</sup> malunnarpoq nunap inoqqaavi aallavigalugit UNWTO<sup>5</sup>-miit allaanerujussuarmik pingaarnersiuisoqartoq, kisiannili ilisarineqarsinnaasunik peqartoq. 2019-imi Nunap Inoqqaavi aallavigalugit piujuaannartitsinermik takornarialerineq<sup>6</sup> ineriartotinnissanut innersuussinerit qiviaraanni, nunarput UNWTO-mut ilaasortaanngikkaluartoq, UNDRIP aallavigalugu suliaasimanera qiviarlugu, Kalaallit Nunaanut tulluarterpassuarnik imaqarpoq. Innersuussutit ataasiakkaat pulaffiginagit, partiit allat qanoq uagutsinnut aallavigaluta takornarialerisinnaaneq eqqartorneqarnissaa qilanaarivarput.

Oqallilluarnissamik kissaallusi.

---

<sup>4</sup> <https://traveltrade.visitgreenland.com/da/seneste-nyt/hvad-er-baeredygtig-turisme-i-groenland/>

<sup>5</sup> <https://www.unwto.org/>

<sup>6</sup> <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421299>